

Priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumi pirms 2014.gada vēlēšanām

Inga Soloveja

Vineta Ostrovska

KNAB Politisko organizāciju finansēšanas
kontroles nodaļa

12.12.2013.

Ko KNAB dara priekšvēlēšanu laikā? (1)

- Kontrolē Politisko partiju finansēšanas likuma izpildi.
- Kontrolē politisko partiju un ar partijām nesaistīto personu priekšvēlēšanu izdevumu apmēra pārsniegšanu.
- Kontrolē administratīvo resursu izmantošanas ierobežojumu izpildi.

Ko KNAB dara priekšvēlēšanu laikā? (2)

- Atbilstoši kompetencei sauc vainīgās personas pie atbildības.
- Pieņem lēmumus par priekšvēlēšanu kampaņas apturēšanu, ja pirms vēlēšanām tiek pārkāpts izdevumu limits.
- Pieņem lēmumus par priekšvēlēšanu izdevumu pārsniegtā apmēra ieskaitīšanu valsts budžetā un lēmumus par zaudējumu atlīdzināšanu par prettiesiski izlietotajiem administratīvajiem resursiem.

Ko KNAB dara priekšvēlēšanu laikā? (3)

- Veic izmeklēšanu un operatīvo darbību, lai atklātu noziedzīgos nodarījumus, ja tie ir saistīti ar korupciju un partiju finansēšanu.

Kāpēc jāregulē?

- Partiju finanšu atklātība ir viens no veidiem, kā vairo sabiedrības uzticēšanos valsts pārvaldei.
- Jāklīdē bažas par partiju darbību savtīgās vai šaura finansētāju loka interesēs.
- Vēlētājam ir jāzina, no kādiem avotiem un kādos apjomos partijas tiek finansētas.

Uzvara vēlēšanās nav alga, tā ir darba atļauja!

Kas regulē finansēšanas un aģitācijas noteikumus?

- **Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likums**

(pēdējie grozījumi stājušies spēkā 2013.gada 1.janvārī)

- **Priekšvēlēšanu aģitācijas likums**
(stājies spēkā 2013.gada 1.janvārī)

Atklātums

Likumība

Atbildība

Priekšvēlēšanu aģitācijas periods (1)

Pirms 2014.gada 24.maija Eiropas Parlamenta
vēlēšanām

**no 2014. gada 25. janvāra
līdz 2014. gada 24. maijam**

Priekšvēlēšanu aģitācijas periods (2)

Pirms 2014.gada 4.oktobra Saeimas
vēlēšanām

**no 2014. gada 7. jūnija
līdz 2014. gada 4. oktobrim**

Priekšvēlēšanu aģitācija

Kādas politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētāju apvienības vai arī kāda deputāta kandidāta reklamēšana masu informācijas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur **tiešu vai netiešu** aicinājumu balsot **par vai pret** kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētāju apvienību vai arī deputāta kandidātu.

Aģitācijas veicējs

Politiskā partija, politisko partiju apvienība, vēlētāju apvienība, deputāta kandidāts un nesaistītā persona, kas veic priekšvēlēšanu aģitāciju.

Slēptā priekšvēlēšanu aģitācija

- Priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru saņemta samaksa un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts.
- Slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta.
- Slēptajai priekšvēlēšanu aģitācijai iztērētie līdzekļi tiek ieskaitīti aģitācijas veicēja priekšvēlēšanu izdevumos.

Nesaistītā persona

- Ir tiesības **savā vārdā** veikt priekšvēlēšanu aģitāciju ar politiskajām partijām, to apvienībām un vēlētāju apvienībām nesaistītai fiziskai personai, juridiskai personai vai reģistrētai šādu personu apvienībai.
- Nesaistītā persona **nav** partija, vēlētāju apvienība vai deputāta kandidāts.

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs partijām (1)

- Apmērs pirms Saeimas vēlēšanām ir atkarīgs no iesniegto deputātu kandidātu sarakstu skaita piecos vēlēšanu apgabalos.
- Apmērs pirms Eiropas Parlamenta visām politiskām partijām, kuras iesniegs savus deputātu kandidātu sarakstus ir vienāds.
- Abus apmērus nedrīkst skaitīt kopā, jo katrs attiecināms uz atsevišķu priekšvēlēšanu periodu.

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs partijām (2)

Attiecas uz:

- 1) priekšvēlēšanu aģitācijas izvietošanu (televīzijā, radio, presē, internetā, telpās un publiskās vietās).
- 2) labdarības pasākumu finansēšanu, sponsorēšanu, izmaksājot pabalstus un izdarot dāvinājumus (ziedojumus).

Priekšvēlēšanu izdevumu apmērs nesaistītai personai

- Ls 3 000 (15 min/m.a.)
- Attiecas uz:
 - 1) priekšvēlēšanu aģitācijas izvietošanu,
 - 2) labdarības pasākumu finansēšanu, sponsorēšanu, izmaksājot pabalstus un izdarot dāvinājumus (ziedojumus),
 - 3) **pasta pakalpojumu** izmantošanu.

Izcenojumi (1)

- Iesniegšanas termiņš pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām - 2013.gada **25.decembris** (par periodu 25.01.2013. – 24.05.2013.)
- Iesniegšanas termiņš pirms Saeimas vēlēšanām - 2013.gada **8.maijs** (par periodu 07.06.2013. - 04.10.2013.)

Izcenojumi (2)

- Iesniegšanas vieta - elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem (NEPLP), preses izdevumiem un interneta pakalpojumu sniedzējiem (KNAB).
- Visam priekšvēlēšanu aģitācijas periodam, ieskaitot plānotās atlaides un to piemērošanas kritērijus.

Izcenojumi (3)

- Aizliegts izvietot priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus, ja nav nosūtīti publiskošanai izcenojumi.
- Aizliegts izvietot priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus par augstāku vai zemāku cenu nekā norādīts izcenojumos.
- Izcenojumi pēc to publiskošanas nav grozāmi.

Izcenojumi (4)

- **Elektronisko plašsaziņas līdzekļu** noteiktie raidlaika izcenojumi attiecīgajā diennakts laikā nedrīkst vairāk kā par 50 procentiem pārsniegt iepriekšējā kalendārajā gadā šā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa tās pašas programmas audio un audiovizuālo komerciālo paziņojumu vidējos raidlaika izcenojumus (ieskaitot atlaides) attiecīgajā diennakts laikā

Izcenojumi (5)

- **Paziņojumiem (sludinājumiem)** par partijas, vēlētāju apvienības, deputāta kandidāta tikšanos ar vēlētajiem piemēro tos pašus izcenojumus, kurus nosaka citiem paziņojumiem (sludinājumiem).
- Var būt izvietoti elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, preses izdevumos, internetā.

Izcenojumi (6)

- Attiecināms uz gadījumiem, kad paziņojumā (sludinājumā) norāda tikai nosaukumu, tikšanās laiku un vietu.
- Paziņojumiem (sludinājumiem) obligāti norādāms apmaksātājs.
- Nav attiecināmi nosacījumi par priekšvēlēšanu aģitācijas izcenojumu paziņošanu un grozīšanu.

Līgumu slēgšanas nosacījumi

Aģitācijas veicējs vai tā pilnvarota persona līgumus **slēdz tieši un nepastarpināti** ar elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, preses izdevumiem, interneta pakalpojumu sniedzējiem

Norāde par apmaksātāju

Katrai priekšvēlēšanu aģitācijai **elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, presē, internetā, publiskās vietās** skaidri un nepārprotami norādāms, kurš aģitācijas veicējs to ir apmaksājis.

Priekšvēlēšanu aģitācijas un tās izdevumu uzskaitē

Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi, preses izdevumi, kā arī personas, kuras vienojušās ar aģitācijas veicēju par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojšanu par maksu **publiskās vietās, internetā** vai par **pasta** pakalpojumu sniegšanu veic priekšvēlēšanu aģitācijas (priekšvēlēšanu izdevumu) uzskaiti.

Paziņojumu iesniegšana KNAB (1)

- Paziņojumus iesniedz **elektroniskie plašsaziņas līdzekļi, preses izdevumi**, kā arī personas, kuras vienojušās ar aģitācijas veicēju par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojumu par maksu **publiskās vietās, internetā** vai par **pasta** pakalpojumu sniegšanu.

Paziņojumu iesniegšana KNAB (2)

- Paziņojumus iesniedz **aģitācijas veicēji**, kas vienojušies ar elektronisko plašsaziņas līdzekli, preses izdevumu vai arī personām, par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojumu par maksu publiskās vietās, internetā vai par pasta pakalpojumu sniegšanu, kā arī par labdarības pasākumu finansēšanu, sponsorēšanu, pabalstu un dāvinājumu (ziedojumu) veikšanu

Paziņojumu iesniegšana KNAB (3)

- Paziņojumu iesniegšanas termiņš – **ne vēlāk kā 3 darbdienu** laikā pēc līguma noslēgšanas vai izmaiņu veikšanas noslēgtajā līgumā
- Paziņojumā norādāmās **ziņas** noteiktas Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 27.panta 4.daļā. *Paziņojuma **veidlapas paraugs** pieejams KNAB mājaslapā.*

Aizliegumi (1)

- **Vēlēšanu dienā, kā arī dienu pirms vēlēšanu dienas** priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošana elektroniskā plašsaziņas līdzekļa radio programmās un raidījumos, publiskās lietošanas ārtelpās un iekštelpās, preses izdevumos, internetā un valsts un atvasinātu publisku personu institūcijās un kapitālsabiedrībās, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju), ir **aizliegta**

(32.pants)

Aizliegumi (2)

- Aizliegums izvietot priekšvēlēšanu aģitāciju **televīzijā 30 dienas** pirms vēlēšanām un vēlēšanu dienā

(32.pants 2.daļa)

Aizliegumi (3)

- Valsts un atvasinātu publisku personu institūcijām, kā arī kapitālsabiedrībām, kurās valstij vai atvasinātai publiskai personai pieder vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju), ir **aizliegts radīt priekšrocības vai ierobežojumus** kādam aģitācijas veicējam priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanā publiskās vietās

(23.pants 2.daļa)

Aizliegumi (4)

- Valsts un atvasinātu publisku personu institūcijām un kapitālsabiedrībām, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder kapitāla daļas (akcijas), kā arī kapitālsabiedrībām, kurās vienas vai vairāku valsts vai atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrībām piederošās daļas (akcijas) atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, **aizliegts veikt priekšvēlēšanu aģitāciju**

(4.pants 4.daļa)

Aizliegumi (5)

- **Ēku telpās, kurās atrodas valsts un atvasinātu publisku personu institūcijas un kapitālsabiedrības, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder vairāk nekā 50 procenti kapitāla daļu (akciju), kā arī šādu ēku koplietošanas telpās aizliegts izvietot un izplatīt priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus**

(23.pants 2.daļa)

Aizliegumi (6)

- Aizliegts apmaksāt priekšvēlēšanu aģitāciju izmantojot ārvalstu finansējumu, tai skaitā Eiropas Savienības līdzekļus!

Administratīvie resursi (1)

Definēts un **aizliegts** izmantot administratīvos
resursus priekšvēlēšanu aģitācijā

(33.pants)

Administratīvie resursi (2)

Par administratīvo resursu izmantošanu uzskatāma valsts un atvasinātu publisku personu institūciju un kapitālsabiedrību, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder kapitāla daļas (akcijas), kā arī kapitālsabiedrību, kurās vienas vai vairāku valsts vai atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrībām piederošās daļas (akcijas) atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, finanšu līdzekļu, kustamas un nekustamas mantas izmantošana vai pakalpojumu sniegšana priekšvēlēšanu aģitācijai, kā arī šo institūciju reklamēšana par samaksu 30 dienu periodā pirms vēlēšanām, ja attiecīgā reklāma ir saturiski saistīta ar deputāta kandidāta, politiskās partijas, politisko partiju apvienības, kā arī politiskās partijas, vai politisko partiju apvienības pārvaldes institūciju izvirzīto kandidātu Ministru prezidenta vai ministra amatam, vai ar politisko partiju vai politisko partiju apvienību saistītas personas atspoguļojumu vai šāda kandidāta vai personas darbības atspoguļojumu. *(33.pants 2.daļa)*

Administratīvie resursi (3)

- **Preses izdevumos, ko izdod valsts** vai atvasinātu publisku personu institūcijas vai kapitālsabiedrības, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder kapitāla daļas (akcijas), kā arī kapitālsabiedrības, kurās vienas vai vairāku valsts vai atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrībām piederošās daļas (akcijas) atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, **aizliegts izvietot priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus** *(33.pants 5.daļa)*

Administratīvie resursi (4)

- **Preses izdevumos, ko izdod valsts** vai atvasinātu publisku personu institūcijas vai kapitālsabiedrības, kurās valstij vai atvasinātām publiskām personām pieder kapitāla daļas (akcijas), kā arī kapitālsabiedrības, kurās vienas vai vairāku valsts vai atvasinātu publisku personu kapitālsabiedrībām piederošās daļas (akcijas) atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, **aizliegts vēlēšanu dienā, kā arī 30 dienas pirms vēlēšanu dienas ievietot intervijas** ar deputātu kandidātiem vai politiskās partijas, politisko partiju apvienības pārvaldes institūciju izvirzītajiem kandidātiem Ministru prezidenta vai ministra amatam, kā arī **ievietot tādus rakstus**, kuros norādīts, ka tajos pieminētā persona ir deputāta kandidāts vai politiskās partijas, politisko partiju apvienības pārvaldes institūciju izvirzītais Ministru prezidenta vai ministra amata kandidāts (*33.pants 6.daļa*)

Jautājumi

jautajums@knab.gov.lv

www.knab.gov.lv

Tālrunis: 67356147

63756165 - 335

Fakss: 67331150

E-pasts: knab@knab.gov.lv

Adrese: Brīvības iela 104 k-
Rīga, LV-1001

8000 20 70

BEZMAKSAS UZTIĒBAS TĀLRUNIS